

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **X. H. B.**, zast. Mgr. Markem Eichlerem, advokátem, se sídlem Nekázanka 888/20, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2024, č. j. OAM-1570/BA-BA01-HA13-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 4. 2024, č. j. 35 Az 5/2024-21,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 15. 11. 2023 tak, že mu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (zákon o azylu) neudělil mezinárodní ochranu.

[2] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se nyní proti napadenému rozsudku brání kasační stížností, jejíž součástí učinil i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Tento návrh stěžovatel odůvodňuje pouze obecně. Uvádí, že právní následky napadeného rozsudku by pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, neboť žádná újma jiným osobám ani nehrozí. Vyhovění jeho návrhu přitom není v rozporu s důležitým veřejným zájmem, protože stěžovatel dodržuje pravidla společenského soužití, právní předpisy, nikomu neškodí a nezpůsobuje újmu. Závěrem stěžovatel s odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131, dodává, že pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku nepostačuje existence kolidujícího veřejného zájmu, ale že tento je třeba pomocí testu proporcionality vážit se zásahem do základního práva stěžovatele.

[5] Žalovaný k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvádí pouze to, že žaloba je vybavena odkladným účinkem přímo ze zákona.

[6] Jelikož stěžovatelův návrh na přiznání odkladného účinku představoval v podstatě pouze parafráze textu zákona bez uvedení konkrétních skutečností, pro které by měl být kasační stížnosti v jeho konkrétním případě odkladný účinek přiznán, Nejvyšší správní soud jej usnesením ze dne 17. 5. 2024, č. j. 4 Azs 82/2024-20, vyzval, aby ve lhůtě jednoho týdne od jeho doručení doplnil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti o důvody, na základě kterých má za to, že v jeho případě jsou podmínky pro přiznání odkladného účinku splněny, a poučil jej o následcích nesplnění této výzvy; tedy že v případě nedoplnění těchto skutečností odkladný účinek kasační stížnosti nepřizná. Předmětné usnesení bylo zástupci stěžovatele doručeno dne 20. 5. 2024.

[7] Stěžovatel však do dnešního dne návrh na přiznání odkladného účinku nikterak nedoplnil, tedy neuvedl konkrétní skutečnosti a individualizované důvody, na základě kterých má za to, že v jeho případě jsou podmínky pro přiznání odkladného účinku splněny.

[8] V této souvislosti Nejvyšší správní soud předesílá, že novelou zákona o azylu provedenou zákonem č. 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon č. 173/2023 Sb.“), byla s účinností od 1. 7. 2023 do § 32 odst. 5 zákona o azylu vložena jeho věta druhá, podle níž podání kasační stížnosti nemá odkladný účinek, nachází-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany v době podání kasační stížnosti v zařízení pro zajištění cizinců. Jelikož řízení o kasační stížnosti bylo v posuzované věci zahájeno po účinnosti zákona č. 173/2023 Sb., postupoval Nejvyšší správní soud podle zákona o azylu ve znění jeho novely provedené zmíněným zákonem (část I., čl. II, odst. 1 zákona č. 173/2023 Sb.).

[9] S ohledem na právě uvedené se zabýval výkladem § 32 odst. 5 věty druhé zákona o azylu, podle níž *„podání kasační stížnosti nemá odkladný účinek, nachází-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany v době podání kasační stížnosti v zařízení pro zajištění cizinců nebo nemá-li povolen vstup na území.“* Právě o takový případ se totiž v posuzované věci jednalo. Nejvyšší správní soud z evidenční karty žadatele ověřil, že stěžovatel se v době podání kasační stížnosti (dne 10. 5. 2024) až do 12. 5. 2024 nacházel v Zařízení pro zajištění cizinců Balková (viz č. 1. 26 až 27 soudního spisu). Přestože podle věty první výše zmíněného ustanovení má podání kasační stížnosti odkladný účinek, mělo-li jej podle § 32 odst. 2 zákona o azylu podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného, s ohledem na skutkové okolnosti případu a shora citovaný § 32 odst. 5 větu druhou zákona o azylu, v daném případě kasační stížnost ze zákona odkladný účinek nemá, přestože podání žaloby v souladu s § 32 odst. 2 zákona o azylu odkladný účinek ze zákona mělo.

[10] Nejvyšší správní soud tedy přistoupil k posouzení samotného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. nejsou splněny.

[11] Podle § 107 s. ř. s., kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu,*

pokračování

než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[12] Z četné judikatury Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv. Kasační stížnost je však mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí by proto měl být přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „nepoměrně větší újmě“. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tímto zákonným postupem je meritorní rozhodnutí o kasační stížnosti, nikoliv přiznání odkladného účinku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 5 Afs 84/2012-31). Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[13] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek za současného splnění dvou podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (2) přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[14] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti věci. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozhodnutí aprobovaného rozsudkem krajského soudu. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu; zákon hovoří o újmě „nepoměrně větší“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly seabemírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

[15] Stěžovatel se v návrhu na přiznání odkladného účinku omezuje na obecná tvrzení, která svým obsahem převážně spočívají v citaci § 73 odst. 2 s. ř. s. Tato obecná tvrzení i přes výzvu Nejvyššího správního soudu přitom nedoplnil a neupřesnil, jaké konkrétní skutečnosti jsou v jeho případě dány k tomu, aby bylo možno jeho návrhu vyhovět a odkladný účinek kasační stížnosti přiznat.

[16] V posuzované věci proto stěžovatel zmíněné břemeno tvrzení a břemeno důkazní neunesl. Povinností Nejvyššího správního soudu pak není tyto skutečnosti zjišťovat z úřední povinnosti, tedy namísto stěžovatele pátrat po okolnostech, které by svědčily o tom, že situace stěžovatele patří právě mezi ty ojedinělé případy, pro něž je institut odkladného účinku kasační stížnosti vyhrazen. Jak již uvedeno, stěžovatelova tvrzení jsou veskrze obecná a nelze z nich seznat, v čem konkrétně mu nepřiznáním odkladného účinku má vzniknout zásadní újma, a to taková, která je nepoměrně větší, než jaká by mohla vzniknout jiným

osobám přiznáním odkladného účinku. Ani důkazně stěžovatel svůj návrh na přiznání odkladného účinku nepodložil.

[17] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že stěžovatel ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku netvrdil, a tudíž ani nemohl osvědčit skutečnosti, které by svědčily o mimořádnosti situace a splnění již první z výše uvedených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti předpokládaných v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 téhož zákona. Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal. Tím však žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu